

İlyas — On Üçüncü Nömrə

Qırx altı

Jeff Pippenger

2023-10-19

Əvvəlki məqalədə biz İlyası 1798-dən 1844-ə qədər olan tarixlə uyğunlaşdırırdıq. İlya rəmzi şəkildə həmin tarixə Uilyam Miller birinci mələyin xəbərini bəyan etmək üçün qaldırıldığı zaman daxil olur. Sareptalı dul qadın, 22 oktyabr 1844-cü ildə bir millət olacaq iki çubuğu, yaxud bir millətə çevriləcək iki xalqı toplayan sadıq bir kilsəni təmsil edir.

Onlara de: Xudavənd Rəbb belə deyir: Baxın, Mən İsrail övladlarını getdikləri millətlərin arasından götürəcəyəm, onları hər tərəfdən yığacağam və öz torpaqlarına gətirəcəyəm. Mən onları İsrail dağları üzərində olan ölkədə bir millət edəcəyəm; hamısının üzərində bir padşah padşah olacaq; onlar artıq iki millət olmayacaqlar və bir daha heç vaxt iki padşahlığa bölünməyəcəklər. Onlar artıq nə öz bütələri ilə, nə iyrənc şeyləri ilə, nə də hər hansı üsyanları ilə özlərini murdarlayacaqlar; əksinə, Mən onları günah etdikləri bütün məskənlərindən xilas edəcəyəm və onları təmizləyəcəyəm; beləliklə, onlar Mənim xalqım olacaqlar, Mən də onların Allahı olacağam. Qulum Davud onların üzərində padşah olacaq; onların hamısının bir çobanı olacaq; onlar Mənim hökumlərimlə yeriyəcək, qaydalarımı qoruyub onlara əməl edəcəklər. Onlar Mənim qulum Yaquba verdiyim torpaqda, atalarınızın məskunlaşdığı yerdə yaşayacaqlar; onlar, özləri, övladları və övladlarının övladları əbədi olaraq orada yaşayacaqlar; qulum Davud əbədi olaraq onların hökmdarı olacaq. Həmçinin onlarla sülh əhdi bağlayacağam; bu, onlarla əbədi bir əhd olacaq; Mən onları yerləşdirəcəyəm, çoxaldacağam və Müqəddəs Məkanımı əbədi olaraq onların arasında qoyacağam. Məskənim də onlarla olacaq; bəli, Mən onların Allahı olacağam, onlar da Mənim xalqım olacaqlar. Millətlər biləcəklər ki, İsraili müqəddəs edən Mənəm, Rəbbəm, o zaman ki, Mənim Müqəddəs Məkanım əbədi olaraq onların arasında olacaq. Hizqiya 37:21–28.

Yezekel bir millətə çevrilən iki çubuğa, yəni iki millətə vəd edilmiş bir neçə xeyir-duanı müəyyən edir. Biz həmin xeyir-dualardan dördünü nəzərdən keçirməklə başlayacağıq; Bacı Uayt onları dörd “gəliş” kimi qeyd etmişdir və bunların hamısı eyni vaxtda, 22 oktyabr 1844-cü ildə yerinə yetmişdir.

“Daniel 8:14-də göstərildiyi kimi, Məsihin müqəddəs məkanın təmizlənməsi üçün bizim Baş Kahinimiz olaraq Ən Müqəddəs Yerə gəlişi; Daniel 7:13-də təqdim edildiyi kimi, Bəşər Oğlunun Qədim Günlər Sahibinin hüzuruna gəlişi; və Malaki tərəfindən qabaqcadan xəbər verilmiş, Rəbbin Öz məbədinə gəlişi eyni hadisənin təsvirləridir; və bu, həmçinin Məsihin Matta 25-dəki on qız məsəlində təsvir etdiyi bəyin toy məclisinə gəlişi ilə də təmsil olunur.”
The Great Controversy, 426.

Bacı Uaytın istinad etdiyi birinci “gəliş”, iki min üç yüz ilin sonunda baş verməli olan “müqəddəs yerin təmizlənməsi” üçün baş kahinin gəlişidir. Həmin ayə Daniel 8:13-də verilən “Gündəlik qurban, viranəlik törədən günah və həm müqəddəs yerin, həm də ordunun ayaq altında

tapdalanması barədə olan görüntü nə vaxta qədər davam edəcək?” sualının cavabını verir. On dördüncü ayə göstərir ki, müqəddəs yerin təmizlənməsi iki min üç yüz ilin sonunda başlanacaqdı. Hizqiyal deyir ki, Allah “İsrail övladlarını getdikləri millətlərin arasından götürəcək, onları hər tərəfdən toplayacaq, ... və toplanmış millət artıq özlərini murdarlamayacaq”; çünki Allah “onları təmizləyəcək; beləliklə onlar Mənim xalqım olacaq, Mən də onların Allahı olacağam.”

1844-cü il oktyabrın 22-də Bacı Uaytın istinad etdiyi ikinci “gəliş”, Daniel kitabının yeddinci fəslinin on üçüncü ayəsinin yerinə yetməsi idi; həmin ayə göstərir ki, Bəşər Oğlu bir padşahlıq almaq üçün Qədim Günlərə gələcəkdi. Yezekeel deyir ki, Allah “onları ölkədə, İsrail dağları üzərində bir millət edəcək; və onların hamısına bir padşah padşah olacaq.” Yezekeel, “qulum Davud onların üzərində padşah olacaq” dedikdə, Məsihi “Davud” adı ilə padşah kimi təqdim edir. O, həmçinin Məsihin, Davud olaraq, onların “bir çobanı” olacağını və Onun “qulu Davudun” da “əbədiyyən onların hökmdarı olacağını” bildirir. Tərif etibarilə, padşahın padşah kimi öz ünvanına ehtiyacı vardır və onun hökmranlıq edəcəyi bir hakimiyyət sahəsi və padşahlığının vətəndaşları olmalıdır. Əgər vətəndaşlar yoxdursa, padşahlıq da olmazdı.

Gecə görüntülərində baxdım və budur, bəşər Oğluna bənzər biri göyün buludları ilə gəlib Qədim Günlər Olanın yanına çatdı və Onu Onun hüzuruna gətirdilər. Və Ona hökmranlıq, izzət və padşahlıq verildi ki, bütün xalqlar, millətlər və dillər Ona xidmət etsinlər; Onun hökmranlığı əbədi bir hökmranlıqdır, aradan qalxmayacaq, Onun padşahlığı isə məhv edilməyəcək bir padşahlıqdır. Daniel 7:13, 14.

Bacı Uaytın müəyyən etdiyi üçüncü “gəliş” Məsihin “əhdin elçisi” kimi Levi oğullarını təmizləmək üçün qəfil Öz məbədinə gəlməsi idi. Yezekeel deyir ki, Məsih “onları təmizləyəcək; beləcə onlar Mənim xalqım olacaqlar, Mən də onların Allahı olacağam” və ki, “bundan əlavə” O, onlarla “sülh əhdi” bağlayacaq; bu da “əbədi əhd” olacaq. Bu əhd Allahın Öz “müqəddəs məkanını onların arasında” “qoyacağı” zaman yerinə yetiriləcəkdi və “xalqlar biləcəklər ki, İsraili təqdis edən Mən Rəbbəm, Mənim müqəddəs məkanım onların arasında olduqda.”

Budur, Mən Öz elçimi göndərəcəyəm və o, Mənim önümdə yolu hazırlayacaq; və axtardığınız Rəbb qəflətən Öz məbədinə gələcək, bəli, zövq aldığınız əhdin elçisi; budur, O gələcək, deyir Ordular Rəbbi. Lakin Onun gəliş gününə kim tab gətirə bilər? və O zühur etdiyi zaman kim dayana bilər? Çünki O, əridənin odu kimidir və parça yuyanların sabunu kimidir; O, gümüşü əridən və təmizləyən kimi oturacaq; və Levi oğullarını təmizləyəcək, onları qızıl və gümüş kimi saflaşdıracaq ki, Rəbbə salehliklə təqdim olunan təqdim gətirsinlər. O zaman Yəhudanın və Yerusəlimin təqdimatı Rəbbə qədim günlərdə olduğu kimi və əvvəlki illərdə olduğu kimi məqbul olacaq. Malaki 3:1–4.

1798-dən 1844-ə qədər olan tarixin içində “əhdin elçisi” olan, Məsih üçün yolu hazırlayan elçi, William Miller tərəfindən təmsil edilən İlyas idi. Məsih qəflətən Öz məbədinə gəldiyi zaman, “Levi oğullarını” “əridənin odu” kimi təmizlədi.

22 oktyabr 1844-cü ildə yerinə yetən digər “gəliş” bəyin gəlişi idi. Yezekeel iki dəfə bildirir ki, iki çubuqdan bir yerə yığılan xalq Allahın “xalqı” olacaq və O da “onların Allahı” olacaq. Bu, nikahla həyata keçirildi. 22 oktyabr 1844-cü ildə yerinə yetən və Bacı Uaytın istinad etdiyi dörd

peyğəmbərlik hamısı Yezekielin iki çubuğunun şahidliyi ilə müəyyən edilir.

İlyas əhdin xəbərçisi üçün yolu hazırlayan xəbərçini təmsil edir. Məsih Vəftizçi Yəhyanı Onun birinci gəlişi üçün yolu hazırlayan xəbərçi kimi tanıtdı. Sister White William Milleri İlyas kimi tanıtdı və Miller Məsihin “baş kahin”, “Bəşər Oğlu”, “əhdin xəbərçisi” və “bəy” kimi gəlməsi üçün yolu hazırladı.

Üç il yarımından sonra İlyas, dul qadın və onun oğlu ilə qaldığı Sareptadan gəldi və Əhəbə ömr etdi ki, bütün İsraili Karmelə çağırınsın. Yezekel deyir ki, büt-pərəstlər Allahın Allah olduğunu o zaman biləcəklər ki, O, iki çubuqdan bir yerə toplanmış xalqın ortasında Öz müqəddəs məkanını yerləşdirsin. Karmel dağında İlyas İsrailə Allahınmı Allah olduğunu, yoxsa Baalınmı Allah olduğunu seçməyi dedi; lakin o, bu məsələni yalnız həqiqi Allahın kim olduğu kontekstində deyil, həm də həqiqi peyğəmbərin kim olduğu kontekstində ortaya qoydu.

İlyas bütün xalqa yaxınlaşıb dedi: Nə vaxta qədər iki fikir arasında tərəddüd edəcəksiniz? Əgər Rəbb Allahdırsa, Onun ardınca gedin; yox, əgər Baaldırsa, onda onun ardınca gedin. Xalq isə ona bir söz belə cavab vermədi. O zaman İlyas xalqa dedi: Mən, yalnız mən, Rəbbin peyğəmbəri olaraq qalmışam; Baalın peyğəmbərləri isə dörd yüz əlli nəfərdir. 1 Padşahlar 18:21, 22.

Bütün İsrail, o cümlədən Əhab da, göydən od enib İlyasın qurbanını yandırır külə döndərirdiyi zaman, İlyasın Allahının Allah olduğunu bildi. Karmel dağında odun enişi, Allahın Öz məbədgahını iki çubuqdan ibarət olan millətin ortasında yerləşdirdiyi vaxtı göstərir. Karmel dağındakı od möcüzəsi göstərdi ki, Allah Allahdır, Baal isə yalançı bir tanrıdır.

Sareptadakı möcüzə, İlyas dul qadının ölü oğlunun üzərinə üç dəfə uzandığı zaman, ona İlyasın Allah adamı olduğunu sübut etdi; Karmeldə baş verən möcüzə də eyni şeyi yerinə yetirdi. Karmeldəki od yalnız Allahın Allah olduğunu sübut etmədi, həm də İlyasın Baal peyğəmbərləri və meşəliklərin peyğəmbərləri ilə ziddiyyət təşkil edərək Allahın həqiqi peyğəmbəri olduğunu nümayiş etdirdi. 1840-cı ildən 1844-cü ilə qədər olan tarixdə Miller və Millerçilərin həqiqi peyğəmbərlər olduğu sübut olundu; bu isə, məhz həmin tarixdə dönük Protestantlığın yalançı peyğəmbərləri ilə ziddiyyət təşkil edirdi; onlar elə həmin tarixdə İzebelin qızları olduqlarını göstərmişdilər.

Karmeldə İlyas həqiqi Protestant buynuzunun müəyyən edilməsi işini təmsil edir, çünki Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı, Vəhy kitabının on üçüncü fəslindəki yer canavarı, Protestantlıq buynuzuna və Respublikaçılıq buynuzuna malikdir və onun hakimiyyəti 1798-ci ildə yenidən başlamışdı. 1798-ci ildə, İzebelin hökmranlığının üç il yarımının sonunda, İlyas Sareptadan gəlib yer canavarının üzərində hansı kilsənin Protestantlıq buynuzu olduğunu aydın şəkildə fərqləndirmək üçün ortaya çıxdı.

Sarafat dul qadını Tiyatira tarixindən nikaha doğru gedirdi; orada onun dulluğu aradan qaldırılmalı idi. Onun dirildilmiş oğlu üç il yarım ərzində quraqlıq dövründə İzebel tərəfindən qətlə yetirilənləri təmsil edir. Onun od qalamaq üçün topladığı iki çubuq, bir millət kimi bir yerə toplanmalı olan hərfi İsrailin iki evi idi və o millət ruhani İsrail idi. Dul qadın odu qalamaq üçün həmin iki

çubuqdan istifadə edəcəkdi; bu isə Karmeldə və 22 oktyabr 1844-cü ildə, əhdin Elçisinin Levi oğullarını “əridənin odu” ilə pak etdiyi zaman baş verdi.

Od Allahın Ruhunun tökülməsinin rəmzidir; bu tökülmə Karmeldə və 22 oktyabr 1844-cü ildə zirvəyə çatan Gecəyarısı Harayında baş verdi.

Əllinci gün bayramı tamam olub yetişəndə, onların hamısı bir yerdə, yekdilliklə idilər. Və qəflətən göydən şiddətlə əsən güclü bir külək səsi kimi bir səda gəldi və onların oturduqları bütün evi doldurdu. Və onlara oddan imiş kimi parçalanmış dillər göründü və hər birinin üzərinə qondu. Onların hamısı Müqəddəs Ruhla doldu və Ruh onlara söyləyiş verdiyi kimi başqa dillərdə danışmağa başladılar. Həvarilərin İşləri 2:1–4.

Ruhun tökülməsi bir xəbərin bəyan edilməsini təmsil edir və dul qadın bir od qalamağa gedirdi ki, yeyilməsi üçün bir qədər yemək hazırlaya bilsin; bu da bir xəbərdir.

Mən mələyin yanına gedib ona dedim: “Kiçik kitabı mənə ver.” O isə mənə dedi: “Onu götür və ye; o, qarnını acı edəcək, lakin ağzında bal kimi şirin olacaq.” Mən kiçik kitabı mələyin əlindən götürüb yedim; o, ağzımda bal kimi şirin idi; lakin onu yeyən kimi qarnım acı oldu. Vəhy 10:9, 10.

Axabın dərhal İzebələ çatdırdığı xəbər bu idi ki, İlyasın Allahı həqiqi Allahdır, çünki Axab indicə İlyasın Allahının odla cavab verdiyinə şahid olmuşdu. 1844-cü il 22 oktyabrda dərhal açılan xəbər isə üçüncü mələyin xəbəri idi. Hər iki halda, istər Axabın çatdırdığı xəbər, istərsə də üçüncü mələyin xəbəri İzebəli qəzəbləndirir.

Lakin şərqdən və şimaldan gələn xəbərlər onu təşvişə salacaq; buna görə də o, çoxlarını məhv etmək və kökündən yox etmək üçün böyük qəzəblə çıxacaq. Daniel 11:44.

Danielin “şərqdən və şimaldan gələn xəbərlər”i, İzebel olan şimal padşahını qəzəbləndirən xəbəri təmsil edir və o, yer üzünün tarixindəki son təqibi başlayır. Bu xəbər, Axabın İzebelə çatdırdığı xəbərlə və 1844-cü ildə mühakimənin başlanğıcında üçüncü mələyin ismarıcının gəlişi ilə təmsil olunmuşdur.

Və Axav İlyasın etdiklərinin hamısını, habelə bütün peyğəmbərləri qılıncı ilə necə öldürdüyünü İzebelə xəbər verdi. O zaman İzebel İlyasa bir qasid göndərərək dedi: “Əgər sabah bu vaxtdək sənə canını onlardan birinin canı kimi etməsən, qoy allahlar mənə bunu etsinlər, üstəlik daha artığını da.” 1 Padşahlar 19:1, 2.

İlyas, bir simvol olaraq, 538-ci ildən 1798-ci ilə qədər olan çöllük dövrü vasitəsilə təmsil olunur. Sonra 1798-ci ildə İlyas tarixdə Uilyam Miller kimi görünür. 1844-cü ildə İlyas Göydən Gecəyarısı Harayının odunu endirməyə çağırır. Sonra 1863-cü ildə İlyas və onun ismarıcı rədd edildi. Onun ismarıcı Musanın “yeddi dəfə” ismarıcı idi və bu, həmçinin Yezekelin iki çubuğu ilə təmsil olunan ismarıcı idi. İki çubuğun səpələnmələrinin sonunda bir yerə yığılması Sarepta dul qadının ismarıcı idi və o, yemək hazırlamazdan əvvəl iki çubuğu yığdı.

Ceyms və Ellen Uaytın fikrincə, Millerçi Adventizm 1856-cı ildə Laodikeyalı Adventizmə çevrildi və onlar bundan sonra 1863-cü ildə Musanın “yeddi vaxt”ı barədə İlyasın xəbərini rədd etdikdə,

Allahın 1856-cı ildə üzə çıxarmağa çalışdığı “yeddi vaxt”la bağlı bilik artımını anlamağın məntiqi imkanını aradan qaldırdılar (Hiram Edsonun tamamlanmamış səkkiz məqaləsi vasitəsilə). Məntiq onları mələklərin Uilyam Milleri bir araya gətirməyə yönəltdiyi əsas həqiqətlər sistemini sökməyə başlamağa məcbur etdi. Miller tərəfindən kəşf edilən ilk “daş”, Laodikeyalı Adventizmin bütün tarixi boyunca büdrəyəcəyi təməl daşı idi. Həqiqətin həmin ilk daşının rədd edilməsi Laodikeyanın korluğunu meydana gətirdi; bu, müalicə oluna bilən, lakin nadir hallarda onun ardınca gedilən bir əlamətdir.

1844-cü il oktyabrın 22-də başlanan məbədin təmizlənməsi, Daniel 8:13-də məbədlə birlikdə tapdalanmış olan “ordu”nun təmizlənməsini də əhatə edirdi. Ordu, Sarepta dul qadının od üçün topladığı “iki çubuq”la təmsil olunurdu. Həmin iki çubuq qədim sözün həqiqi mənasında İsrailin iki evi idi. Sözün həqiqi mənasında Efrayim və Yəhuda bir ruhani millətdə bir yerə toplanmalı və hökmün açılışında əhdin elçisi tərəfindən paklanmalı idi. Həmin iki millət tapdalanmış olan “ordu” idi.

Yezekielin vədi bu idi ki, Allah “İsrail övladlarını getdikləri yerlərdə bütperəst xalqların arasından götürəcək”, onları “toplayacaq” və “öz torpaqlarına gətirəcək.” Hərfi İsrailin torpağı şanlı diyar, yaxud vəd olunmuş torpaq, yaxud Yəhuda idi. 1798-ci ildə ruhani şanlı diyar Vəhy kitabının on üçüncü fəslindəki iki buynuzlu yer vəhşisinin torpağı idi.

Onları Misir torpağından çıxarıb onlar üçün seçib-bəyəndiyim, süd və bal axan, bütün torpaqların zینəti olan bir torpağa gətirmək üçün əlimi onlara tərəf qaldırdığım gündə... Yenə də səhrada əlimi onlara tərəf qaldırdım ki, onlara verdim, süd və bal axan, bütün torpaqların zینəti olan o torpağa onları gətirməyəcəyəm. Hezekiel 20:6, 15.

İsrailin iki hərfi evi “bütün torpaqların izzəti” olan, “süd və bal”la “axan” ölkədə yaşayırdı. İsrailin iki hərfi evi ruhani İsrail kimi bir yerə toplandıqda, onların öz torpaqlarında yerləşdiriləcəyi vəd edilmişdi. Ruhani “izzətli ölkə” yer vəhşisinin hakimiyyəti dövründə əvvəlcə Millerçilərin hərəkətinin və sonunda yüz qırxdörd minlərin hərəkətinin yerləşdiyi yerdir. Yüz qırxdörd minləri təmsil edən hərəkət yalnız yer vəhşisinin ölkəsində qaldırıla bilərdi. Başqa hər hansı bir ölkədən üçüncü mələyin hərəkəti olduğunu iddia edən bir hərəkət saxtadır, çünki Alfa və Omega həmişə sonu başlanğıcla təsvir edir.

“Allahın misilsiz mərhəməti və bərəkətləri xalqımızın üzərinə bol-bol yağdırılmışdır; o, azadlıq diyarı və bütün yer üzünün izzəti olmuşdur. Lakin Allaha şükür qaytarmaq əvəzinə, Allaha və Onun qanununa hörmət göstərmək əvəzinə, Amerikanın məsihçi olduğunu iddia edənləri qürur, tamahkarlıq və özünəyetərlilik mayası ilə mayalanmışlar...”

“İndi elə bir vaxt yetişmişdir ki, hökm küçələrdə yıxılmışdır, ədalət isə içəri girə bilmir; şərdən uzaq duran özünü qənimət edir. Lakin Rəbbin qolu elə qısalmamışdır ki, xilas edə bilməsin, qulağı da elə ağırlaşmamışdır ki, eşidə bilməsin. Amerika Birləşmiş Ştatlarının xalqı iltifat görmüş bir xalq olmuşdur; lakin onlar dini azadlığı məhdudlaşdırdıqda, protestantlığı təslim etdikdə və papalığa dəstək verdikdə, onların təqsir ölçüsü dolacaq və “milli dönüklük” göyün kitablarında qeydə alınacaqdır. Bu dönüklüyün nəticəsi milli məhv olma olacaqdır.” Review and Herald, 2 may 1893.

Daniel kitabının səkkizinci fəslinin on üçüncü və on dördüncü ayələri həm məbədin, həm də ordunun tapdalanmasını göstərir. Ordu hərfi İsrailin iki evi idi. Qüds Qaranlıq Əsrlərin min iki yüz altmış ili ərzində tapdalanmışdı.

Mənə çubuğa bənzər bir qamış verildi; mələk dayanıb dedi: Qalx, Allahın məbədini, qurbangahı və orada ibadət edənləri ölç. Amma məbədin xaricində olan həyəti kənarda qoy və onu ölçmə; çünki o, başqa millətlərə verilmişdir; onlar müqəddəs şəhəri qırx iki ay ayaq altında tapdalayacaqlar. Vəhy 11:1, 2.

Yəhya Vəhy kitabının on birinci fəslində yalnız məbədi deyil, həm də “orada ibadət edənləri” ölçməsi barədə əmr alır. Yəhya məbədi və onun daxilində ibadət edənləri ölçməsi əmr edildiyi zaman, peyğəmbərcəsinə 22 oktyabr 1844-cü ildə yerləşdirilmişdi.

Və mən o kiçik kitabı mələyin əlindən götürüb yedim; o, ağzımda bal kimi şirin idi; lakin onu yeyən kimi qarnım acı oldu. Vəhy 10:10.

Vəhyin onuncu fəslinin onuncu ayəsində Yəhya 22 oktyabr 1844-cü ilin acı məyusluğunu təmsil edirdi və ona dərhal həm müqəddəs məkanı, həm də ordunu ölçməsi deyildi. Daniel səkkizin on üçüncü ayəsindəki sualın mövzusu həm müqəddəs məkanın, həm də ordunun tapdalanmasıdır. Yəhya bizə bildirir ki, “millətlər” “müqəddəs şəhəri” “qırx iki ay” ərzində “ayaq altına alacaqlar.” Qırx iki ay İlyasın üç il yarımı idi. Bu, 538-ci ildən 1798-ci ilə qədər davam edən Qaranlıq Əsrlər idi. Peyğəmbərlik baxımından 22 oktyabr 1844-də duran Yəhyaya deyildi ki, həyəti kənarda saxlasın və “onu ölçmə, çünki o, millətlərə verilmişdir, onlar da müqəddəs şəhəri qırx iki ay ayaq altına alacaqlar.”

Yəhyanın “məbədi, qurbangahı və orada ibadət edənləri” ölçməsi ona əmr olunduqda, Daniel 8:13-ün sözləri ilə desək, ona müqəddəs məkanı və qoşunu ölçmək əmr olunmuşdu. Əgər Yəhyaya min iki yüz altmış ili saymamaq deyilməmişdisə, onda o, 1798-ci ildən 1844-cü ildə durduğu nöqtəyədək ölçməli idi. Ölçüldükdə, 1798-dən 1844-ə qədər olan müddət qırx altı ili ifadə edir. Qırx altı ilin başlanğıcı 1798-ci ildə idi; həmin vaxt Musanın İsrailin şimal evi əleyhinə olan “yeddi dəfə”si yerinə yetdi. Qırx altı ilin sonu isə 1844-cü ildə idi; həmin vaxt Musanın İsrailin cənub evi əleyhinə olan “yeddi dəfə”si yerinə yetdi. Yəhyanın ölçüsü qırx altı ilə bərabərdir. Qırx altı rəqəmi məbədi simvolizə edir. İsa dedi: “Bu məbədi dağıdın, Mən onu üç günə qaldıraram”, lakin sözləşdirən Yəhudilər iddia etdilər ki, məbəd qırx altı ilə tikilmişdir.

İsa onlara cavab verib dedi: “Bu məbədi dağıdın, Mən də onu üç günə yenidən qaldıraram.” Onda Yəhudilər dedilər: “Bu məbədin tikilməsi qırx altı il çəkmişdir, Sən isə onu üç günə yenidən qaldıracaqsan?” Lakin O, Öz bədəninin məbədi haqqında danışdı. Yəhya 2:19–21.

İsa, Adəm yıxıldıqdan sonra Adəmin cismini, onun irsən keçmiş bütün pozulmaları ilə birlikdə, Özünün qalib gəldiyi kimi bizim də qalib gələ bilməyimiz üçün nümunə göstərmək məqsədilə üzərinə götürdü. İki şahidə əsaslanaraq, Məsihin cisminin dörd min illik günahın irsən keçmiş pozğunluqlarını daşımadığını öyrətmək Babilin şərabını yaymaq deməkdir; çünki Məsihin həmin irsi zəiflikləri qəbul etmədiyini öyrətmək Katolisizmin əsas doktrinalarından biridir.

Və İsa Məsihin cismani surətdə gəldiyini etiraf etməyən hər bir ruh Allahdan deyildir; eşitdiyiniz və gəlməli olduğu deyilən antixristin ruhu da budur; o, artıq indi dünyanın içindədir. 1 Yəhya 4:3.

Çünki bir çox aldadıcılar dünyaya daxil olmuşdur; onlar İsa Məsihin cisimdə gəlmiş olduğunu iqrar etmirlər. Beləsi aldadıcı və dəccaldır. 2 Yəhya 1:7.

Məsihin bədəninin məbədi hər bir insanın bədəninin məbədi idi.

“Məsih, Şeytanın sınaqlarına tab gətirmək üçün viran səhrada, Adəmin Edəndə sınağa çəkildiyi vaxt malik olduğu qədər əlverişli bir mövqedə deyildi. Allahın Oğlu Özünü alçaltdı və bəşər övladı Edəndən, habelə öz ilkin paklıq və doğruluq vəziyyətindən dörd min il uzaqlaşdıqdan sonra insan təbiətini Öz üzərinə götürdü. Günah əsrlər boyu insan nəslində öz dəhşətli izlərini buraxmaqda idi; və bütün bəşər ailəsi arasında fiziki, zehni və əxlaqi pozulma hökm sürürdü.”

“Adəm Edəndə sınağa çəkən tərəfindən hücumla məruz qaldıqda, o, günah ləkəsindən uzaq idi. O, Allahın hüsurunda öz kamilliyinin qüvvəsi ilə dayanırdı. Varlığının bütün üzvləri və qabiliyyətləri bərabər şəkildə inkişaf etmiş və ahəngdar surətdə tarazlanmışdı.

“Məsih, sınaq səhrasında, Adəmin tab gətirə bilmədiyi imtahana dözmək üçün onun yerində dayandı. Burada Məsih, Adəm öz evinin işığından üz döndərdikdən dörd min il sonra, günahkarın naminə qalib gəldi. Allahın hüsurundan ayrılmış insan ailəsi, bir-birini izləyən hər nəsilə, Adəmin Edəndə malik olduğu ilkin saflıqdan, hikmətdən və bilikdən getdikcə daha da uzaqlaşmaqda idi. Məsih, insana yardım etmək üçün yer üzünə gəldiyi vaxt bəşər nəslinin içində mövcud olan günahları və zəiflikləri Öz üzərinə götürdü. Bəşər nəslinin naminə, üzərində düşmüş insanın zəiflikləri olduğu halda, insanın məruz qalacağı hər bir nöqtədə Şeytanın sınaqlarına tab gətirməli idi.” Selected Messages, book 1, 267, 268.

Yəhyanın ikinci fəslində Məsih Öz bədənindən məbəd kimi danışdı və Onun bədən-məbədi dörd min ilin toplanmış zəifliyinin degenerasiyalarını daşıyan bir insan varlığının bədənə idi. Məsihin istinad etdiyi insan məbədi qırx altı xromosomdan ibarətdir. Musa qanunu və məbədin qurulmasına dair göstərişi almaq üçün Sinaya qalxdıqda, dağda qırx altı gün qaldı. Yezeke Məsihin Öz məbədini iki çubuğun “ortasına” qoymasından bəhs edir. Şimal padşahlığının və cənub padşahlığının yeddi zamanının başa çatmasından, Yəhyaya ölçməsi deyilən dövrə qədər olan müddət qırx altı il idi və bu, 1798 ilə 1844 arasındakı “orta”nı, yaxud zaman dövrünü təmsil edirdi. Həmin qırx altı il ərzində İsa, əhdin elçisi olaraq gəldiyi zaman qəfil təmizləyəcəyi ruhani məbədi qurdu. Əhdin elçisi olaraq O, Öz qanununu xalqının ürəkləri üzərinə yazacaqdı. Həmin qanun iki lövhə ilə təmsil olunur. Birinci lövhədə dörd əmr, ikinci lövhədə isə altı əmr vardır. Birlikdə onlar qırx altı rəqəmini təmsil edirlər.

1798-ci ildən 1844-cü ilə qədər mənəvi İsrailin toplanması mənəvi İsrailin toplanmasını təmsil edir, lakin o, həm də bir məbədin qurulmasını təmsil edir.

Yanına gəldiyiniz həmin diri Daşa — hərçənd insanlar tərəfindən rədd edilmiş, lakin Allah tərəfindən seçilmiş və qiymətli olana — siz də diri daşlar kimi ruhani bir ev, müqəddəs kahinlik olaraq qurulursunuz ki, İsa Məsih vasitəsilə Allaha məqbul olan ruhani qurbanlar

təqdim edəsiniz.

Buna görə də Müqəddəs Yazıda da vardır: “Budur, Sionda seçilmiş, qiymətli baş künc daşını qoyuram; Ona iman edən isə əsla xəcalətə düşməyəcək.”

Buna görə də iman edən sizlər üçün O qiymətlidir; lakin itaətsiz olanlar üçün bənnaların rədd etdikləri daş elə həmin baş guşə daşı olmuşdur, həm büdrəmə daşı, həm də sürçmə qayasıdır; belə ki, onlar sözə büdrəyirlər, itaətsiz olduqlarına görə; onlar elə buna da təyin olunmuşdular.

Lakin siz seçilmiş nəsilsiniz, padşahlıq kahinliyi, müqəddəs millət, məxsusi bir xalqsınız; ta ki, sizi qaranlıqdan Özünün ecazkar nuruna çağıranın fəzilətlərini bəyan edəsiniz. Siz ki, bir zamanlar xalq deyildiniz, amma indi Allahın xalqısınız; siz ki, mərhəmət tapmamışdınız, amma indi mərhəmət tapmısınız. 1 Peter 2:4–10.

1798-ci ildən 1844-cü ilədək ucaldılmış məbəd, itaətsizliyə “təyin olunmuş” bir sinfi də əhatə edir. Onların itaətsizliyi “yeddi vaxtı”, “künc daşını”, “bənnaların rədd etdiyi daşı” — hansı ki, “büdrəmə daşı” və “sürüşmə qayası”dır — rədd etmələrində təzahür etdi.

“Allah tərəfindən seçilmiş” olan sinif, “insanlar tərəfindən rədd edilmiş” “daşı” “diri daş” kimi və “Allah tərəfindən seçilmiş və” “qiymətli” olan “daş” kimi tanındı. “Allah tərəfindən seçilmiş” olanlar, “seçilmiş nəsil” keçmiş zamanlarda “xalq deyildi, lakin” o zaman “Allahın xalqı” olmalı idilər. Allah iki çubuğu bir yerə topladıqda, onları “büt-pərəstlər” arasından çıxardı. O, 1798-ci ildən 1844-cü ilə qədər olan qırx altı il ərzində iki milləti bir olaraq birləşdirdiyi zaman onlar Onun xalqı olmalı idilər.

Yalnız bir təməl vardır və o təməl İsa Məsihdir; lakin itaətsizlər tərəfindən rədd edilən tarixin təməli olan “büdrəmə daşı” Musanın “yeddi vaxtı” idi. “Yeddi vaxt” 1863-cü ildə rədd edildikdə, bu, İsa Məsihin rədd edilməsi idi.

22 oktyabr 1844-cü ildə başlamış müqəddəs məkanın təmizlənməsinin yalnız iki min üç yüz illik peyğəmbərliyin yerinə yetməsi olduğunu nəticə kimi çıxaran əfsanələr qarışığı boş bir müqəddəs məkanı, ordusuz bir müqəddəs məkanı, vətəndaşsız bir padşahlığı müəyyənləşdirir. Vəhy tərəfindən müqəddəs məkan üçün göstərilmiş elə bir məqsəd yoxdur ki, Allahın müqəddəs məkanın məqsədinin nə olduğunu söylədiyindən daha üstün əhəmiyyətə malik olsun.

Qoy Mənə bir məbəd düzəltsinlər ki, aralarında sakin olum. Çıxış 25:8.

Müqəddəs Yazılarda Allahın məbədgahı həmişə Onun xalqı ilə əlaqələndirilir; onlar ordudur. Hizqiyalın iki millət kimi tanıtılan iki çubuğu bir millət olmalı idi və Allahın məbədgahı onların arasında olacaqdı. Daniel kitabının səkkizinci fəslinin on üçüncü ayəsindəki sualı, sualda əslində nə soruşulduğunu gizlətmək məqsədilə təhrif etmək, eyni zamanda həmin on üçüncü ayədə bu suala cavab verməsi üçün müraciət edilən “müəyyən müqəddəsi” də rədd etməkdir.

Sonra mən bir müqəddəsin danışdığını eşitdim; danışan o müəyyən müqəddəsə başqa bir müqəddəs dedi: “Gündəlik qurban, viranəlik gətirən günah və həm müqəddəs məkanın, həm də ordunun ayaq altına salınması barədə olan görüntü nə vaxta qədər davam edəcək?” O isə mənə dedi: “İki min üç yüz günədək; bundan sonra müqəddəs məkan təmizlənəcək.” Daniel 8:13, 14.

Sualın verildiyi səmavi varlıq “o müəyyən müqəddəs” adlandırılır və bu ifadə ibrancə “Palmoni” sözündən tərcümə edilmişdir; bu söz “möcüzəli sayan”, “sirləri sayan” mənasını verir.

Adventizmin mərkəzi sütunu və təməli olan bu parçadakı mətndə Məsih Özünü möcüzəli sayan kimi təqdim edir. O bunu məhz Müqəddəs Kitabdakı ən uzun zaman peyğəmbərliyi ilə iki min üç yüz günün zaman peyğəmbərliyi arasındakı əlaqəni müəyyən etdiyi yerdə edir. Ən uzun zaman peyğəmbərliyi Musanın andıdır; bu, Levililər iyirmi altıdakı yeddi vaxtdır. Bu, on üçüncü ayədə ayaqlar altına salınacaq “qoşun” kimi tanıtılan İsrailin hər iki evinin səpələnməsini və köləliyə salınmasını müəyyən edən peyğəmbərlikdir; on dördüncü ayə isə müqəddəs məkanın ayaqlar altına salınması peyğəmbərliyini müəyyən edir. Hər iki peyğəmbərlik əhdin elçisinin odu üçün Sareftalı dul qadın iki çubuğu yığıqdan sonra, 22 oktyabr 1844-cü ildə yerinə yetdi.

Adventizm mələklərin Uilyam Millerə anlamağa yönəltdiyi peyğəmbərlik vaxtına dair ən ilk həqiqəti rədd etdikdə, özlərini kor etdilər. 1856-cı ildə Hiram Edsonun səkkiz məqaləsi ilə Palmoni yeddi vaxtın işığını artırmağa cəhd etdi, lakin nəticəsiz qaldı. Onlar Laodikeyaya olan xəbəri rədd etdilər və Laodikeyanın beş zərərli təzahürünü qəbul etdilər; bununla da özlərini beş ağılsız bakirə kimi tanıtdılar.

Yeşaya yeddinin altmış beş ili, başlanğıcında e.ə. 742-ci ili, e.ə. 723-cü ili və e.ə. 677-ci ili müəyyən etdiyi kimi, son tarixdə də 1798, 1844 və 1863-cü illərdə təkrarlandı. Həmin son tarix Hezqiyalın otuz yeddinci fəslindəki iki çubuğun bir yerə toplanması ilə təmsil olunur və Sarepta dul qadını (Yeni Əhdin yunancasındakı adlandırılmasına uyğun olaraq) Allahın, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı tarixində, ruhani Yəhudada (əzəmətli ölkədə) ruhani İsrailə əhd münasibəti təsis etməsinin tarixidir. Altmış beş il peyğəmbərliyinin sonu olan həmin tarix, eyni zamanda, Vəhy on üçüncü fəslindəki yer vəhşisinin başlanğıcını da təmsil edir. Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığının başlanğıcında iki çubuğun birləşdirilməsi, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığının sonunu təsvir edir. Həmin tarixdə protestantlığın buynuzu ilə respublikaçılığın buynuzunun paralel bir tarixi vardır.

Peyğəmbərlik baxımından, işlədildiyi kontekstdən asılı olaraq, bir qüvvə, yaxud buynuz, yaxud millət, yaxud padşahlıq, yaxud padşah və ya baş bir-birini əvəz edən rəmzlərdir. Bütün bu rəmzlər həmçinin Yezekelin iki millət kimi müəyyən etdiyi iki çubuğa da işarə edir. Yer üzü vəhşisinin peyğəmbərlik tarixinin başlanğıcında Protestant buynuz bir millətə, yaxud bir buynuzla toplanmışdı. Həmin eyni tarixin sonunda Respublikaçı buynuz bir millət yaratmaq üçün mürtəd Protestantlığın buynuzu ilə birləşəcək. O millət Vəhy on üçüncü fəsildəki dəniz vəhşisinin surəti olacaq. Məntiqi olaraq, əgər biz yeddi vaxtın lənətinin şahidliyini (həqiqi İsrailin hər iki evi üzərinə icra edilmiş olanı) görməkdən imtina ediriksə, onda qədim İsrailin o iki həqiqi evinin 1844-cü ildə necə ruhani İsrail millətinə çevrildiyini, əlbəttə, görə bilməyəcəyik. Əgər biz o tarixi görə bilmiriksə, onda Amerika Birləşmiş Ştatlarının başlanğıcındakı həmin tarixin, Respublikaçı buynuzun başlanğıcda Protestant buynuz ilə nümayiş etdirilmiş toplanma prosesini və birləşməni təkrarladığı sonrakı tarixi necə müəyyən etdiyini qətiyyənlə anlamırıq.

Bu həqiqətləri növbəti məqalədə nəzərdən keçirməyə davam edəcəyik.